

La Humanitat

Any II : Núm. 215
Barcelona, dimarts, 19 de juliol de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

Als cementiris de Barcelona no hi caben ja més morts

Sols hi ha dues solucions: l'establiment d'un forn crematori de cadàvers i l'abolició de la propietat sepulcral, ens diu el socialista senyor Duran i Guàrdia

Sabíem que el servei d'enterraments a la ciutat passa per unes enormes dificultats per a donar cabuda a tots els morts que constantment van rajant de la populosa ciutat. No fa gaires mesos, en una de les nostres necròpolis hi havien cinc cadàvers per enterrar i sols es disposava de tres nínxols.

Suposàvem que amb el canvi de càrrecs últimament efectuat a l'Ajuntament es donaria una orientació més radical a la política de cementiris.

Per a saber de cert una cosa i l'altra, hem visitat el regidor, tinent d'alcalde, senyor Duran i Guàrdia, de la Unió Socialista de Catalunya, actualment president de la Comissió de Cementiris de l'Ajuntament.

En saber el motiu de la nostra visita s'ha disposat amablement a satisfer la nostra curiositat.

MANCA LLOC PER A ENTERRAR ELS CADÀVERS

L'Ajuntament de Barcelona — ens diu —, té, entre altres, plantejat un problema d'ordre sanitari que ha de resoldre immediatament, es tracta de la cabuda dels cementiris. A les necròpolis de la ciutat — afegeix amb aire desolat el president de la Comissió — no hi caben més morts.

—Es que ha augmentat considerablement i d'una manera imprevista el nombre de defuncions? — preguntem nosaltres un xic alarmats.

—No, la xifra de morts cada any és sempre la mateixa; les causes del problema són unes altres, és un mal que ve de lluny, ve dels Ajuntaments anteriors que no saberen preveure el problema i, avui ens el trobem aguditzat.

I afegeix el senyor Duran i Guàrdia:

—Sempre hi ha hagut una desatenció inexplicable per part dels Ajuntaments en matèria de cementiris. Podria dir-se que sols s'han interessat d'obtenir ingressos — els cementiris és dels serveis que donen més rendiment a la ciutat — i res més.

—Podríeu dir-me la xifra d'ingressos a l'Ajuntament per aquest concepte i la consignació per a les despeses?

—Amb moltíssim gust: El servei de cementiris dona un ingrés anual de 1.664.000 pessetes i les despeses de tot ordre no pugen més que 350.090 pessetes. Això sense comptar l'excedent de recaptació que hi ha hagut aquest any de 27.154 pessetes.

UNES DADES INQUIETANTS

—El problema, doncs — segueix dient-nos el senyor Duran i Guàrdia — només té dues solucions. Una de dos, o es fa un forn crematori de cadàvers i tots els ciutadans s'avenen a aquesta pràctica higiènica, o s'han d'adquirir terrenys i destinar-los a cementiris.

En els vuit cementiris de la ciutat — va dient-nos amb to rigorós el president socialista — que són el Cementiri Vell o de l'Est, el Nou o del Sud-oest, Les Corts, Sant Gervasi, Sant Andreu, Sarrà, Sans i Horta, no hi ha actualment més que 168 nínxols en venda. A lloguer n'hi han 29.165 i tots estan ocupats amb l'agravament que dintre de poc temps passaran a ésser propietat particular.

Vegeu quin problema, doncs, no és per l'Ajuntament donar cabuda als 17.000 cadàvers que anualment la ciutat va produint.

—Com es distribuïren tots aquests morts?

—Molt senzill: 5.350 van a la fossa comuna; la resta, o siguin 11.650, passen als mausoleus de luxe un 1 per cent; als nínxols de propietat el 50 per cent; als nínxols acabats d'adquirir, el 6 per cent, que són uns 346 i els altres van als nínxols de lloguer.

ELS PROJECTES DE LA COMISSIÓ DE CEMENTIRIS

—I quins són els vostres projectes que remeïn aquesta angoixosa situació?

—El d'abolir la propietat sepulcral.

—Ah! Això és el socialisme aplicat als cementiris.

—Ni més ni menys. És una solució que ve imposada per les circumstàncies. Amb el forn crematori i l'abolició podem resoldre, a la llarga, aquest paorós problema dels enterraments; però ja he dit que a la llarga, pel que fa a aquests moments, l'agudització mateixa del conflicte, exigeix solucions immediates que no podem deixar d'implantar.

—Quines són aquestes solucions de caràcter immediat?

—Construir nínxols establint un règim transitori de propietat que durarà dos anys, passat els quals s'haurà emprès l'abolició general de la propietat als cementiris.

El vocal ponent de la Comissió de Cementiris, senyor Armengol del Llano ha estudiat un projecte que ha estat presentat a la Comissió d'Hisenda per al seu estudi.

Segons el projecte del senyor del Llano caldria habilitar 1.500.000 pessetes que serien destinades, 500.000 a construir nínxols als cementiris de Sant Andreu i Les Corts, únics susceptibles d'ésser ampliat, i un milió a la construcció de nínxols al cementiri del Sud-oest on la construcció és més cara.

Es podrien construir 2.500 nínxols i 250 tombes de semi-luxe.

Al cap dels dos anys, els nínxols dels primers cementiris esmentats haurien donat un rendiment de 1.500.000 pessetes, per tant, hi hauria un benefici d'un milió.

De les construccions al Cementiri Nou se n'hauria obtingut 1.887.500 pessetes, per tant, un benefici de 887.500 pessetes que, ajuntades al remanent dels altres farien 1.887.500 pessetes de benefici net.

Perquè tingueu una idea del que produeix el cementiri a la ciutat només us cal aquestes dades, sobre les quals ha recolzat el seu projecte el senyor Armengol del Llano: Un milió i mig es converteix en tres milions 387.500 pessetes en l'espai de dos anys.

—La situació és greu — acaba dient-nos el senyor Duran i Guàrdia —. Barcelona no se n'ha adonat perquè sortosament no hi ha cap epidèmia mortal; però si aquesta es presentés cregueu que faria fredat.

Amb aquestes paraules hem donat per acabada la nostra entrevista amb el president de la Comissió de Cementiris, confiant amb que la ciutat sabrà comprendre la urgència del problema i sabrà donar-li la solució pertinent.

Un detectiu americà massa entusiasta

Nova York. — Després d'una intervenció una mica brutal, per part de la policia, un criminal anomenat Ayman Stark, ha mort, d'una fractura de larynx, després d'haver suportat un interrogatori de vuit hores consecutives.

Aquest bandit, va ésser detingut després d'haver atacat la mare del detectiu en qüestió. El jutge del districte farà comparèixer el detectiu davant del tribunal, sola la inculpció d'haver estat "massa entusiasta" en el seu treball.

El polític francès senyor Caillaux, primeríssima figura del debat financer que ha tingut lloc a la Cambra francesa

LA RECTIFICACIÓ DEL CENS

Tothom deu comprovar si el seu nom figura a les llistes electorals

Ni l'haver votat en eleccions anteriors, ni l'haver omplert el butlletí, és una garantia de què el nom hagi de figurar a les llistes

Oficines del Cens a Montjuïc... Moltes taules, molts empleats, molt paper. Unes tanques de fusta situades al bell mig de la sala. D'elles pegen les llistes, degudament numerades, col·locades per districtes, que fa senzill la tasca del que vol saber si el seu nom està inserit a les llistes electorals. Els empleats, amablement, donen tota mena d'explicacions.

Parlem amb un d'ells:
—Com va això de la rectificació?
—Ve molt poca gent. Fa l'efecte que el públic no s'ha capacitat de la importància d'aquesta operació. Solament el diumenge, a la tarda, això es veu animat.

—Els que vénen, dins el que es pot observar, són de dreta o d'esquerra?
—Les dretes es veu que ho tenen molt ben organitzat, doncs sovint veiem capellans amb llargues llistes a la comprovació de les quals procedeixen. Fa l'efecte que existeixen oficines de dreta molt ben muntades, cosa que no tenen les esquerres. L'elector esquerrista ve sol i molt sovint equivocadament.

—Equivocat en què?
—Veurà. La majoria dels ciutadans creuen que pel sol fet d'haver votat en anteriors eleccions són ja automàticament a les llistes. Això és un error. Caldria, doncs, que els diaris fessin pública la conveniència que tot ciutadà passés a comprovar la seva inclusió a les llistes, puix a aquestes sols hi figuren els que varen omplir, al seu degut temps, els butlletins. El que no va omplir-lo no és al Cens. I tampoc hi és aquell que va omplir-lo malament.

—Són molts?
—Sumen molts milers els butlletins anul·lats per la seva mala redacció. Aquestes inscripcions no serveixen. Per això cal insistir en què tot ciutadà comprovi la seva inscripció. Les dretes tenen què se'n preocupa. Les esquerres, no.

—Es comproven també les inscripcions del Cens femení?

—Venen poques dones i moltes, que ho fan acompanyades dels seus marits, no es donen compte de la importància de la seva inclusió a les llistes. En aquest aspecte també les dretes guanyen les esquerres.

—Per què ho diu?

—Perquè les comprovacions referents a dones vénen totes en llistes d'extitats catòliques. I ací mateix, en aquest local, les senyores de la Lliga Regionalista han aconseguit instal·lar una taula per a poder fer més còmodament les comprovacions i la consegüent propaganda. Les esquerres no han fet res.

—Fins quin dia hi ha temps per a la comprovació?

—Fins el dia 21 d'aquest mes. Cal, doncs, que tots els electors comprovin la seva inclusió, ja que, com us he dit, ni el fet d'haver votat les eleccions passades ni el d'haver omplert el butlletí constitueixen garantia suficient per a veure's inclosos a les llistes.

Les paraules del modest funcionari constitueixen una advertència per als homes d'esquerra. Cal que les dretes no segueixin passant-nos al davant.

PRONOSTICS DEL TEMPS

El bon humor dels meteoròlegs

A Barcelona, durant molts anys, teníem qui ens assabentés diàriament dels secrets de la meteorologia. Ens referim al malaguanyat Dionís Puig, el qual, per molt que hi fessin brometa els plagues que en aquella època redactaven el "Papitu" — arribant a l'extrem de fer-lo sortir, junt amb Petus Gener i Santiago Rusiñol en una revista estrenada l'any 1910 —, sabia el que es portava entre mans i per bé que de tant en tant, s'equivocava una mica, mai no havia arribat a l'extrem graciosíssim dels tècnics que controlen l'"Office Météorologique National", de França. Per al dia 14 de juliol, aniversari de la primera República, l'esmentat servei va redactar el següent butlletí:

Regió parisenca: Temps insegur i tempestuós. Cel cobert o molt ennuvolat, brumós, amb llampecs i calçada de pluges i temporals seguits.

Efectivament. El 14 de juliol va fer matí i tarda un sol que torrava i els francesos patriotes varen gaudir, qui sap, la benignitat del dia. Matí Dionís Puig (e. p. d.), s'havia equivocat així. Voleu jugar que al Parlament de la República, passarà avui, si ja o no ja, el mateix?

S'aixecarà, al Passeig de Gràcia, un monument a Pi i Margall, que no serà el de Blay

AQUEST S'INSTAL·LARA DAVANT EL PALAU DE PEDRALBES

A la sessió que celebrarà demà l'Ajuntament de Barcelona serà discutit un dictamen pel qual es proposa que tot seguit comencin les obres de construcció a la cruïlla del Passeig de Gràcia amb l'Avinguda del 14 d'Abril, del moment a Pi i Margall, projectat pels arquitectes senyors Vilaseca i Florensa.

En dit dictamen es proposa que el monument, obra de Blay, que per les seves dimensions no pot ésser col·locat a l'esmentat lloc, s'aixequi a l'Avinguda del 14 d'Abril, en l'espai que resta davant el Palau de Pedralbes.

Una galeria subterrània unirà l'estació del Metro Transversal amb un restaurant de la Plaça de Catalunya

Demà l'Ajuntament s'ocuparà de la petició feta pel restaurant "Maison Dorée", d'aquesta ciutat, en la qual demana autorització per a obrir una galeria subterrània que unixi els baixos de dit establiment amb l'estació de la Plaça de Catalunya del Metro Transversal i de la Companyia del Nord.

El dictamen que, referent a dita petició serà portat a l'aprovació del Consistori, és favorable a aquesta.

Una suggestiva escena d'estiu a Los Angeles: Les aspirantes dels estudis cinematogràfics, per a no perdre la línia dediquen llargues estones als exercicis físics